

COMISIÓN INFORMATIVA DE TURISMO, TERMALISMO E MEDIO AMBIENTE

ACTA da mencionada comisión informativa, correspondente ao día **21 de abril de 2025**

Ás 18.35 horas do día 21 de abril de 2025, reúnese a Comisión Informativa de Turismo, Termalismo e Medio Ambiente, en sesión ordinaria, na sala de xuntas da Deputación Provincial, coa asistencia dos seguintes deputados e deputadas:

Presidente: D. Luís Menor Pérez

Deputados/as do Grupo Popular:

D. Rosendo Luís Fernández Fernández

D.ª Marta Nóvoa Iglesias

D.ª Patricia Torres Madureira

D.ª M.^a del Carmen González Quintela

D. Manuel Seoane Rodríguez

Deputados/as do Grupo Socialista:

D. Emilio Luís Díaz Vidal

D.ª Susana Rodríguez Estévez

D. Aurentino Alonso Araújo

D. Álvaro Vila Araújo

Deputados/as do BNG:

D.ª María José Mangana Guede

D. Xosé Manuel Puga González

Deputados de Democracia Ourensana:

D. Antonio Fernández Martín

Secretario: D. Juan Marquina Fuentes

Interventora: D.ª Begoña Álvarez Matos

Non asiste o deputado de Democracia Ourensana, don Gonzalo Pérez Jácome, que escusa a súa ausencia.

Seguidamente, iniciouse o tratamento dos asuntos incluídos na orde do día, do xeito que se reflicte a continuación:

1º.- APROBACIÓN DA ACTA DA SESIÓN ANTERIOR, CORRESPONDENTE Á DO DÍA 19 DE MARZO DE 2025.-

A Secretaría Xeral deu traslado do borrador da acta da sesión anterior, correspondente á ordinaria do día 19 de marzo de 2025.

Non se producen intervencións e, por unanimidade, a comisión adopta o seguinte acordo:
Aprobar a acta da sesión ordinaria da Comisión Informativa de Turismo, Termalismo e Medio Ambiente do día 19 de marzo de 2025, conforme co borrador elaborado pola Secretaría Xeral.

2º.- MOCIÓN DO BNG SOBRE A EXPLOTACIÓN DOS RECURSOS NATURAIS E MINERAIS DE OURENSE.-

D. Xosé Manuel Puga González, do BNG, expón o contido da seguinte moción:

No ano 2018, a empresa Recursos Minerais de Galicia S.A. solicitou un permiso de explotación derivado do dereito de investigación denominado "Alberta 1", que pretendía desenvolver unha mina a ceo aberto de 1.700 hectáreas entre Presqueiras (Forcarei) e Rubillón (Avión). Este proxecto afectaba directamente a varios concellos das provincias de Ourense e Pontevedra e foi rexeitado pola Confederación Hidrográfica do Miño-Sil por causar un impacto ambiental incompatible cos usos hídricos da zona.

En 2025, a mesma empresa presenta unha nova proposta, nesta ocasión para unha explotación subterránea localizada na parroquia de Doade, en Beariz, cunha superficie máis reducida de 13,62 hectáreas, mais cun impacto igualmente relevante. O novo proxecto está situado a 540 metros da Zona Especial de Conservación (ZEC) Serra do Cando, pertencente á Rede Natura 2000, o que fai especialmente sensible calquera alteración ecolóxica na contorna.

O denominado "Estudio de Impacto Económico e Social" presentado pola empresa carece de rigor e fundamento: non cuantifica os empregos a crear, non distingue entre emprego directo e indirecto nin achega previsións salariais, condicións laborais ou mecanismos para garantir a contratación de persoal da comarca. Fálase de impacto económico sen concretar nin unha soa cifra realista de investimentos locais ou ingresos para os concellos afectados. Trátase, polo tanto, dun documento propagandístico que non pode ser considerado serio nin suficiente como aval socioeconómico dun proxecto destas características. Ao contrario, todo apunta a que a creación de emprego sería residual, temporal e precario, sen ningún efecto estrutural nin transformador no tecido económico local.

A pesar das advertencias ambientais, este proxecto foi incluído pola Unión Europea na listaxe de proxectos estratéxicos de materias primas críticas, o que lle permite acceder a

tramitación acelerada, financiamento comunitario e outras vantaxes administrativas, mesmo fronte á oposición social e institucional existente.

Tamén coñecemos estas últimas semanas a intención da empresa Iberdrola de levar adiante unha central de acumulación por bombeo entre os encoros do Bao e Cenza, entre Vilariño de Conso e Viana do Bolo.

Segundo informa a propia empresa, a creación de postos de traballo limítase ao tempo de realización das obras.

Por outra banda determinados proxectos de aproveitamento eólico volven activarse en moitos puntos da nosa xeografía.

*O nexo común que une todos estas iniciativas ven a ser o mesmo: Ourense é unha zona rica en recursos naturais e enerxéticos, **vamos ESPOLIALOS.***

Tanto da minaría, como dos recursos hídricos, solares ou do vento, as comunidades locais (e concellos e mesmo a Xunta de Galiza) apenas obteñen vantaxes económicas e sociais da implantación nos seus territorios destas iniciativas.

É máis, por norma, as empresas (a inmensa maioría foráneas) aproveitan espazos en risco de despoboamento e abandono para implantarse.

O BNG defende un aproveitamento sostible dos nosos recursos, pero tamén queremos que estes proxectos, a maiores de contar con todas as garantías medioambientais, sexan xeradores de riqueza para as comunidades locais.

Pedimos que os proxectos non sexan dos denominados "de enclave"; é dicir, empresas foráneas que se limitan a extraer a nosa riqueza, sen xerar riqueza sostible no tempo, e que permita un impulso económico da provincia e do territorio galego, especialmente nas zonas máis abandonadas e envellecidas.

Como indicamos ao principio desta parte expositiva, o proxecto da mina de Doade prevé un uso intensivo de maquinaria pesada, grande consumo de auga a xeración de augas residuais industriais, que serán vertidas ao rego Porto do Anta, afluente do río Avía e posteriormente do río Miño. Así como unha importante afectación sobre os hábitats e ecosistema de flora e fauna local. A comarca do Ribeiro, recoñecida pola súa riqueza vitivinícola, o seu valor paisaxístico e o seu potencial turístico, depende da calidade das augas fluviais. Calquera alteración nos ciclos hídricos ou contaminación pode ter consecuencias irreversibles para o abastecemento humano, a agricultura tradicional (viñedos), o patrimonio natural e a economía sostible da zona.

Pero non prevé a instalación na comarca de ningunha empresa de transformación do litio nin de fabricación de compoñentes ou baterías, que xere valor engadido e riqueza.

Por iso insistimos desde o BNG na necesidade de que estes proxectos:

- Resecten o medio ambiente e a biodiversidade.*
- Non comprometan os recursos hídricos nin destrúan hábitats naturais fráxiles.*
- Xeren un retorno real, xusto e duradeiro para a poboación local.*
- Non sirvan unicamente para o enriquecemento de empresas privadas a costa do espolio dos recursos colectivos.*

Por todo o exposto, o Grupo Provincial do BNG propón ao Pleno da Deputación de Ourense a adopción dos seguintes acordos.

ACORDOS

1. Esixir á Xunta de Galicia e ao Goberno do Estado que a declaración de proxectos estratéxicos como o de Doade ou de "xiga-baterías" como a do Cenza leven aparelladas a posta en marcha de iniciativas empresariais e de desenvolvemento rural nas comarcas afectadas, de xeito que reverta sobre as comunidades locais a explotación e posta en valor dos nosos recursos naturais (a agricultura ecolóxica, o enoturismo, a economía verde e a conservación do medio).

2. Instar á Xunta de Galicia a que promova unha estratexia de desenvolvemento mineiro sostible nas comarcas afectadas:

a. Declaración das materias primas esenciais como bens estratéxicos sometidos ao control e aproveitamento público.

b. Modificación lexislativa para o establecemento transitorio dunha participación pública obrigatoria de cando menos o 20% nos proxectos de minerais

3. Esixir as máximas garantías medioambientais tanto na fase construtiva como no posterior desenvolvemento da actividade de explotación. Estas garantías ambientais deben ser motivo de informes periódicos de situación e acompañados das correspondentes analíticas tanto de augas como de afectación á flora e fauna.

D. Aurentino Alonso Araújo, do Grupo Socialista, sinala que Europa estase a quedar atrás no relativo á non dependencia doutros países para a obtención de determinados recursos, engadindo que no caso de que se exploten recursos naturais no noso territorio, é lóxico que redunde en beneficio da nosa cidadanía.

D^a. María del Carmen González Quintela, do Grupo Popular, manifesta a reserva de voto do seu grupo para o Pleno, lembrando que a minería pode ser un recurso económico e de emprego moi importante para a nosa provincia.

Non se producen máis intervencións e co voto favorable do BNG (2) e a abstención do Grupo Popular (6), do Grupo Socialista (4) e de Democracia Ourense (1), a comisión ditamina favorablemente a adopción, por parte do Pleno, do seguinte acordo:

1. Esixir á Xunta de Galicia e ao Goberno do Estado que a declaración de proxectos estratéxicos como o de Doade ou de "xiga-baterías" como a do Cenza leven apareladas a posta en marcha de iniciativas empresariais e de desenvolvemento rural nas comarcas afectadas, de xeito que reverta sobre as comunidades locais a explotación e posta en valor dos nosos recursos naturais (a agricultura ecolóxica, o enoturismo, a economía verde e a conservación do medio).

2. Instar á Xunta de Galicia a que promova unha estratexia de desenvolvemento mineiro sostible nas comarcas afectadas:

- a. Declaración das materias primas esenciais como bens estratéxicos sometidos ao control e aproveitamento público.
- b. Modificación legislativa para o establecemento transitorio dunha participación pública obrigatoria de cando menos o 20% nos proxectos de minerais.

3. Esixir as máximas garantías medioambientais tanto na fase construtiva como no posterior desenvolvemento da actividade de explotación. Estas garantías ambientais deben ser motivo de informes periódicos de situación e acompañados das correspondentes analíticas tanto de augas como de afectación á flora e fauna.

3º.- MOCIÓNS DE URXENCIA.- Non se presentan.

4º.- ROGOS E PREGUNTAS.- Nesta quenda prodúcense as seguintes intervencións:

D. Aurentino Alonso Araújo, do Grupo Socialista, roga que se corrixa a acta relativa ao grupo de traballo da estación de montaña de Manzaneda no relativo ao representante do Grupo Socialista.

A Presidencia toma nota do rogo.

E, ás 18.48 horas, dáse por finalizada a reunión, redactándose a presente acta que se asinará electronicamente. Dou fe.

